

การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*

DEVELOPMENT OF POLITICAL PARTICIPATION ACCORDING TO THE DEMOCRATIC METHOD OF THE PEOPLE IN LAT PHRAO DISTRICT BANGKOK

ภัทรดนัย ไหมพระเนตร*, โชติ บดีรัฐ, ศรชัย ท้าวมิตร

Pataradanai Maiphranate*, Chot Bodeerat, Sonchai Taomit

คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ประเทศไทย

Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, Thailand

*Corresponding author E-mail: mr.pattaradanai.m@psru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 32 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 2 ตัวแปร เรียงลำดับผลต่อการผันแปรจากมากที่สุดไปหาน้อยคือ ด้านองค์ประกอบชุมชน (X_3 Beta = .658) และด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม (X_1 Beta = .203) และ 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว พบว่า ภาครัฐควรสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิธีระบอบประชาธิปไตยทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การพัฒนา, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the level of development of political participation according to the democratic method of the people in Lat Phrao District 2) To study factors affecting the development of political participation according to the democratic method of the people in Lat Phrao District and 3) To propose guidelines for developing political participation

according to the democratic method of the people in Lat Phrao District. The study is research Combined methods, sample group of 400 people, data collected by questionnaire. Data analysis uses statistics, averages, and fractions. Standard deviation and linear multiple regression analysis statistics for 32 key informants as well. How to choose specifically Data were collected using in-depth interviews. The findings were as follows: 1) The overall level of development of political participation according to the democratic method of the people in Lat Phrao district, was overall at a moderate level ($\bar{X} = 2.84$) 2) Factors affecting the development of political participation according to the democratic method of the people in Lat Phrao (y) with statistical significance at the .05 level has a total of 2 Variables, arranged in order of their effect on diversion. Varying from highest to lowest are community composition (X_3 Beta = .658) and change of society (X_1 Beta = .203) and 3) Guidelines for developing political participation according to the regime Democracy of the people in Lat phrao District found that the government should encourage people to participate in politics. A city following the democratic way, both direct and indirect political participation seriously and continuously.

Keywords: Development, Political Participation, Democracy

บทนำ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิธีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักความเสมอภาค เสรีภาพ ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และถือว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพที่เท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตย ต้องมาจากปวงชน ดังนั้น การปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงหมายถึง การปกครองโดยประชาชน ซึ่งลักษณะ ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ คือ ลักษณะการปกครองของประมุข ซึ่งในบางประเทศมีลักษณะของการปกครองในรูปแบบที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการผ่านทางศาล ส่วนองค์พระมหากษัตริย์ จะทรงเป็นกลางทางการเมือง (กิตติศักดิ์ หนูชัยแก้ว, 2562) และบางประเทศจะมีประธานาธิบดีเป็นประมุข โดยประธานาธิบดีจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และลักษณะการปกครองโดยใช้ระบบการใช้อำนาจ การปกครอง บางประเทศมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าในการบริหารประเทศโดยอยู่ภายใต้การควบคุมของสภา ผู้แทนราษฎร แต่ในบางประเทศปกครองในระบบประธานาธิบดีโดยประธานาธิบดีจะมีอำนาจเต็มในการบริหาร ประเทศไม่ต้องขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น (พระเทพวิสุทธิโสภณ (เฉลา เตชวโนโต) และคณะ, 2566)

โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองเป็นการที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมในมิติต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติด้วยความรับผิดชอบ สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยด้วยตนเอง สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ทั้งการติดตาม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ รัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตรวจสอบดูแลพฤติกรรมในการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง การใช้สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตนเองได้อย่างถูกต้อง หรือการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยร่วมกับผู้อื่น เช่น การร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะ การเข้าร่วมชุมนุม อย่างสงบเพื่อเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม หรือร่วมกันกับสมาชิกในชุมชนขอใช้สิทธิที่จะดูแลรักษาและ ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น หรือการที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าชื่อเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันจากการใช้รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการเมือง

ซึ่งสะท้อนได้จากเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างชัดเจนที่ว่า มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น มาตรา 45 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) เป็นต้น

แต่จะพบได้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางการเมือง ทั้งในแง่ของความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอันจะส่งผลให้เกิดเป็นพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน ความแตกต่างของวัฒนธรรมทางการเมือง ทศนคติทางการเมือง ความเชื่อและความชอบทางการเมือง ความแตกต่างระหว่างช่วงวัย (Generation Gap) ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยของปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย ซึ่งในปัจจุบัน พบว่า การเมืองนั้นจะมีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ การเมืองระดับชาติ และการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่ามีมีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงสัมพันธ์กันขึ้นอยู่กับประเภทการปกครองได้แก่ การปกครองแบบเฉพาะเจาะจงมีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา และการปกครองแบบทั่วไป คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทย (ภวัต พัฒนนิภากร, 2563) ที่ถือเป็นการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถือเป็นอีกหนึ่งกลไกหลักสำคัญของการพัฒนาการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี เพราะหากยังมีการกระจายอำนาจการปกครองและสามารถส่งเสริมให้ประชาชนนั้นสามารถปกครองตนเองได้มากเท่าไร จะยิ่งส่งผลต่อความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในส่วนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จะพบได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือพฤติกรรมที่แสดงออกทางการเมือง รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไม่ได้แตกต่างไปจากชุมชนในพื้นที่อื่น ๆ ที่ประสบกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ ที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่ต้องเร่งรีบมีการแข่งขันในการทำมาหากิน และให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก โดยไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญและความสนใจการเมืองการปกครอง หรือการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองออกมาเด่นชัดเท่าใดนัก เนื่องจากมีความเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัวเกินไป แต่นับหลังจากปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในระบอบการเมืองเพิ่มมากขึ้น ได้รับบรรทัดประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนทั้งได้รับการตอบสนองและเอาใจใส่จากนักการเมือง สถาบันทางการเมืองที่มาจากการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ทำให้ประชาชนพลเมืองในกรุงเทพมหานครได้หันมาสนใจในเรื่องการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น จากนั้นก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองร่วมกับประชาชนพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องด้วยประชาชนได้รับบรรทัดประโยชน์สูงสุดจากการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือที่มีการกล่าวขานกันว่า “ประชาธิปไตยกินได้” (สนุก สิงห์มาตร และสัญญา เคนาภูมิ, 2558) จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญ และสามารถเทียบเท่ากับนานาประเทศที่มีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมถึงการพัฒนาการตื่นรู้ และตื่นตัวทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพของประชาชนคนรุ่นใหม่ต่อไป และยังสามารถ

คาดหวังได้ว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในรุ่นปัจจุบันจะทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปเป็นประชาชนที่มีคุณภาพและสามารถขับเคลื่อนให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปมากยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informant) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถาม โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามตัวแปรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ นอกจากจะช่วยอธิบายข้อค้นพบแล้วยังสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากบทความ วารสารวิชาการ เอกสาร หนังสือ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแหล่งข้อมูล ตามขอบเขตการศึกษา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการนำไปออกแบบเป็นเครื่องมืองานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย
3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (Population) ได้แก่ ประชากรที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 111,703 คน
4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ได้ทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้สูตรของ Yamane, T. โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, T., 1973)
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

6. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบรูปแบบ ความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมของภาษา และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7. นำแบบสอบถามตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามในแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งค่า IOC ของข้อคำถามทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 และนำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

8. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกับประชาชนในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ Cronbach, L. J. (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของข้อคำถาม = 0.995

9. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมรับคืนด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตย โดยการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 32 คน ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือก (Criteria) ดังนี้ นักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2 คน นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 10 คน ประธานชุมชน ผู้นำชุมชน หรือแกนนำที่มีบทบาททางด้านการเมืองในชุมชน พื้นที่กรุงเทพมหานคร 10 คน และประชาชนผู้มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ซึ่งได้มาจากการศึกษา สังเคราะห์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดของการวิจัยและตัวแปรที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามคำแนะนำ เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาในการวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

3. ขั้นตอนการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการกำหนดขอบเขตและประเด็นคำถามโดยยึดตามวัตถุประสงค์ และชี้จุดมุ่งหมาย การเก็บความลับ พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์และเจาะลึก

ในประเด็นที่สัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตรงประเด็นตามกรอบแนวคิดระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลเนื้อหาการสัมภาษณ์เป็นไปด้วยบรรยากาศ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อนำมาอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.02$) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปิดพื้นที่รับความคิดเห็นจากประชาชน ($\bar{X} = 2.80$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน ($\bar{X} = 2.81$) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 2.77$) และด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ($\bar{X} = 2.80$)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (y) เท่ากับ 0.993 ($R = .993$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (y) โดยมีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง และปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (y) เท่ากับ 0.985 ($R^2 = .985$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรสามารถอธิบายการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (y) ได้ร้อยละ 98.50 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย คือ ด้านองค์ประกอบชุมชน (X_3 Beta = .658) และด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม (X_1 Beta = .203)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรง คือ การที่ประชาชนของรัฐทั้งหมดเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรงด้วยการร่วมกันประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือทำหน้าที่เป็นสภาเอง เนื่องจากอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยหลักการว่าประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดกฎเกณฑ์บัญญัติกฎหมายต่าง ๆ หรือสามารถดำเนินการทางการเมืองได้หลายรูปแบบ เช่น การสร้างพื้นที่สาธารณะสำหรับการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เช่น การประชุมสาธารณะหรือเวทีเสวนา เป็นต้น การลงคะแนนเสียงโดยตรงในการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ หรือการอนุมัติกฎหมายบางฉบับ เป็นต้น การยื่นคำร้องต่อหน่วยงานภาครัฐ หรือสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเรียกร้องให้มีการพิจารณาหรือดำเนินการเรื่องที่สำคัญ และการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ เช่น การชุมนุมประท้วงหรือร่วมชุมนุมเรียกร้องสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณะ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม โดยให้ประชาชนสามารถเลือกผู้แทนตนเองเพื่อเข้าไปบริหารกิจการบ้านเมืองทั้งในระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนมีจำนวนมากเกินกว่าที่จะให้โอกาสทุกคนใช้สิทธิในการปกครองประเทศ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อม จึงเป็นหัวใจสำคัญ โดยเฉพาะการเลือกตั้งเพื่อเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ ประชาชนต้องร่วมมือร่วมใจ ไม่สนับสนุนการซื้อสิทธิขายเสียง ต่อต้านและกำจัดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อมสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเลือกตั้งผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้แทนทำหน้าที่ตัดสินใจและกำหนดนโยบายแทนตนเอง การร่วมงานกับพรรคการเมือง เช่นร่วมเป็นสมาชิกพรรค หรือการสนับสนุนพรรคการเมืองผ่านการบริจาคเงิน หรือทำงานอาสาสมัครช่วยประชาชนในการกำหนดนโยบายและทิศทางของพรรคการเมือง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สหภาพแรงงาน สมัชชาเกษตรกร หรือสมาคมวิชาชีพ เป็นต้น การใช้สื่อออนไลน์แสดงความคิดเห็นหรือสนับสนุนนโยบายที่ตนเองเห็นด้วย รวมถึงการสร้างกระแสทางการเมือง และการรณรงค์หาเสียง หรือช่วยพรรคการเมืองหาเสียงเลือกตั้ง หรือร่วมจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.02$) ด้านการมีส่วนร่วมในการเปิดพื้นที่รับความคิดเห็นจากประชาชน ($\bar{X} = 2.80$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน ($\bar{X} = 2.81$) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 2.77$) และด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมโดยประชาชน ($\bar{X} = 2.80$) สอดคล้องกับ พระสร้อยทอง ปยุวภูโต ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันโดยภาพรวม พบว่าแตกต่างกัน และปัญหาอุปสรรคการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนมากได้รับข่าวสารไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร หรือไม่มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และควรมีการจัดกิจกรรมหรือมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ด้านการเลือกตั้งที่ถูกต้อง และควรมีการรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขต่อไป (พระสร้อยทอง ปยุวภูโต, 2562)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านองค์ประกอบชุมชน และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในชุมชนมีความเข้มแข็ง เช่น ความสมัครสมานสามัคคีของชุมชน มีความเสียสละต่อส่วนรวมของชุมชน ผู้นำชุมชนที่มีภาวะผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับนับถือของชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถ และความเสียสละต่อส่วนรวม การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของสมาชิกในชุมชน จำนวนสมาชิกในชุมชน หรือความหนาแน่นของประชากรในชุมชนและการมีความสัมพันธ์หรือความผูกพันกันภายในชุมชน มีความแตกต่างทางความชอบ ความศรัทธา และค่านิยมทางการเมือง ทั้งพรรคการเมืองหรือนักการเมือง มีความแตกต่างของช่วงวัย เช่น วัยรุ่น วัยทำงาน วัยเกษียณ และประสบการณ์ทางการเมือง มีความแตกต่างทางการศึกษา ชุดข้อมูลความรู้ทางการเมือง แนวคิดทางการเมือง หรือทัศนคติ มีความแตกต่างทางโครงสร้างสังคมต่าง ๆ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม วิถีชีวิต และสถาบันครอบครัว และมีปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง สอดคล้องกับ ศราวุธ ชันธวิชัย และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในศตวรรษที่ 21 โดยจากการศึกษา พบว่า สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นควรเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงในระดับท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอ้อมในระดับชาติ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวจะนำไปสู่ผลลัพธ์ด้านคุณภาพระบบบริการและการดูแลประชาชน (ศราวุธ ชันธวิชัย และคณะ, 2564)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับที่เข้มแข็งมากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งองค์ประกอบสำคัญนั้นมาจาก การพัฒนาของเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่เป็นสิ่งที่ประชาชนมีกันเกือบทุกคน ที่เป็นช่องในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และสามารถติดตามได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะการโพสต์หรือการแชร์ลงพื้นที่ที่สื่อออนไลน์ได้ด้วยตนเอง รวมถึงการโพสต์หรือการแชร์ข้อมูลความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะทางการเมืองไปสู่สถาบันทางการเมืองโดยตรง หรือสามารถเข้าไปเสนอความคิดเห็นหรือร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ ได้โดยง่ายผ่านช่องทางเว็บไซต์ หรือช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐเปิดพื้นที่จัดเตรียมไว้ให้แก่ประชาชน รวมถึงการควบคุมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองของสถาบันการเมืองตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่ประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบได้ด้วยตนเอง หรือตรวจสอบผ่านองค์กรอิสระต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบนักการเมือง ข้าราชการ หน่วยงานภาครัฐให้ดำเนินงานด้วยความสุจริต โปร่งใส และดำเนินคดีตามกฎหมายกับนักการเมือง ข้าราชการ หน่วยงานพหุติที่ทุจริต และประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่เชื่อถือของประชาชน ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการวางแผนร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในที่นี้ หมายถึง กรุงเทพมหานคร และด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติและร่วมรับผลประโยชน์ พบว่า ยังอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางสังคม ปัจจัยเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการรับรู้และความรู้ความเข้าใจในสิทธิของประชาชน รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมดังกล่าว ดังนั้น จึงควรเร่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชน สามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ครอบคลุมครบทุกด้านด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวิรัช ดำรงศรีวงศ์

ที่ศึกษาเรื่อง พัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จากการศึกษาพบว่า การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย เป็นการวิจัยคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร เครื่องมือที่ใช้ คือ เอกสาร ตำรา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ และสร้างข้อสรุปทั่วไป พบว่า ลักษณะการพัฒนาประชาธิปไตยไทย รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ ไม่ได้เป็นการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบชิงสุกก่อนห่าม (ณัฐวิชัย ดำรงศรีวงศ์, 2564)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พบว่า ความเจริญเติบโตของชุมชนเมืองขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้ประชาชนประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของประชาชนมีความตึงเครียด เร่งรีบในการดำเนินชีวิต การแบกรับภาระและปัญหาต่าง ๆ จนไม่สนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากเท่าที่ควร และส่งผลต่อพฤติกรรมการเมือง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมที่ในปัจจุบันมีความหลากหลายของชุมชนมากขึ้น เช่น ชุมชนขนาดใหญ่ ชุมชนเศรษฐกิจ ชุมชนการค้าใหม่และเก่า ชุมชนแออัด ชุมชนขนาดเล็ก ชุมชนบ้านจัดสรร ชุมชนแนวตั้งหรือชุมชนอาคารชุดคอนโดมิเนียม และเคหะชุมชน ที่มีความแตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน

ด้านการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ พบว่า เศรษฐกิจไทยในปัจจุบันประสบปัญหาต่าง ๆ หลายประการ ทั้งปัจจัยภายนอกประเทศและปัจจัยภายในประเทศ ส่งผลให้การทำงานของรัฐบาลในพลิกพื้นเศรษฐกิจเป็นไปด้วยความยากลำบาก ที่สามารถส่งผลต่อคะแนนนิยม หรือความไว้วางใจของรัฐบาลได้ และเชื่อมโยงกับคะแนนเสียงของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ดังนั้น ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจจึงมีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว

ด้านองค์ประกอบชุมชน พบว่า ประธานชุมชนหรือผู้นำชุมชนที่มีบทบาททางการเมืองจะมีบทบาททางการเมืองที่จำกัด ซึ่งจะแตกต่างกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในท้องถิ่นต่างจังหวัดอย่างชัดเจน จึงทำให้โครงสร้างของชุมชนในกรุงเทพมหานครนั้นองค์ประกอบชุมชนทางการเมืองที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นของประเทศไทย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

ด้านความสนใจและความผูกพันทางการเมือง พบว่า สื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นเครื่องมืออันทรงพลังของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และยังสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อความผูกพัน ความศรัทธา และค่านิยม ที่มีต่อพรรคการเมืองและนักการเมืองได้อยู่ตลอดเวลา เพราะในปัจจุบันประชาชนไม่ได้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองจากชื่อเสียง และการขายความสุจริต โปร่งใส หรือคุณสมบัติส่วนตัวเพียงอย่างเดียว ประชาชนพร้อมรับกับสิ่งใหม่ ๆ เนื่องจากประชาชนนั้นสามารถเข้าถึงข้อมูลของพรรคการเมือง หรือนักการเมืองต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ดังนั้น ในปัจจุบันประชาชนจึงความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างและพัฒนามากขึ้น มีผลต่อปัจจัยด้านความสนใจและความผูกพันทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป และมีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อย่างมากด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรพงษ์ เกิดแก้ว ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ พบว่า เยาวชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี

โดยเยาวชนส่วนใหญ่ติดตามข้อมูลข่าวสารทางจากอินเทอร์เน็ต Facebook, Line, YouTube ทวิตเตอร์ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว เพื่อน และพรรคการเมืองมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลล่อมเกลตาทางการเมืองของเยาวชนยังคงมาจากครอบครัวและเพื่อนที่เยาวชนสามารถพูดคุยสื่อสารทางการเมืองได้ในวิถีชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งพรรคการเมืองที่สร้างอุดมการณ์ทางการเมืองความคิดความเชื่อผ่านการสื่อสารทางการเมือง อินเทอร์เน็ต Facebook, Line, YouTube ทวิตเตอร์ทำให้เกิดการสื่อสารข้อความต่าง ๆ นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็นหรือรวมชุมนุมทางการเมืองประทั่วในประเด็นต่าง ๆ ของเยาวชน (สรพงษ์ เกิดแก้ว, 2565)

3. แนวทางทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่า

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จึงควรส่งเสริมการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในด้าน ที่ยังพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังอยู่ในระดับที่ไม่สมบูรณ์เหมาะสมแก่การพัฒนา และควรให้ความสำคัญต่อเสริมสร้างการพัฒนาในด้านดังกล่าว เพื่อให้พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และตรวจสอบถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยอาศัยเทคโนโลยี และการสื่อสารสังคมออนไลน์ที่บทบาทอย่างสำคัญในปัจจุบันมาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร สามารถบรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในปัจจุบัน มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในมิติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นช่องทางในการติดตามข่าวสารทางการเมือง การติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล พรรคการเมือง และนักการเมือง รวมถึงการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์พูดคุยทางการเมืองที่มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม นับเป็นพัฒนาการที่สำคัญของการเมืองไทย ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของทั้งรัฐบาล พรรคการเมือง และนักการเมือง ที่จำเป็นต้องปรับนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน พฤติกรรมทางการเมืองที่ต้องสุจริตโปร่งใสมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันมีองค์กรอิสระ ภาคประชาชน และเครื่องมือต่าง ๆ ในการตรวจสอบนักการเมืองที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำมาสู่ข้อเสนอแนะ 3 ประการ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรนำผลการวิจัยและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองไปเป็นข้อมูลในการวางแผนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ให้มีทิศทางสอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจและชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาสาเหตุปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในมิติอื่น ๆ ของบริบทที่แตกต่างกัน และควรมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายของทุกภาคส่วนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบ

ประชาธิปไตยประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร นอกจากปัจจัยที่ส่งผล 4 ด้าน ที่ทำการวิจัยนี้แล้ว และศึกษาเปรียบเทียบกับประชาชนในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีระบอบประชาธิปไตยของประชาชนประชาชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานครต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ หนูชัยแก้ว. (2562). จารัตประเพณีทางรัฐธรรมนูญกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(2), 22-33.
- ณัฐวิชัย ดำรงศรีวงศ์. (2564). พัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ, 2(1), 73-85.
- พระเทพวิสุทธิโสภณ (เฉลา เตชวณโฑ) และคณะ. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองของสาธารณรัฐเกาหลีและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 6(2), 61-71.
- พระสร้อยทอง ปณญาวุโธ. (2562). การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตาอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 1(3), 9-22.
- ภวัต พัฒนนิภากร. (2563). รูปแบบพฤติกรรมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ภายใต้อิทธิพลของพลวัตทางการเมือง. ใน ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 12 (6 เมษายน 2560).
- ศราวุธ ชันธิชัย และคณะ. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในศตวรรษที่ 21. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 6(1), 703-720.
- สนุก สิงห์มาตร และสัญญา เคนาภูมิ. (2558). ประชาธิปไตยกินได้: ของจริงหรือแค่ภาพทรมการเมือง. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2(4), 91-107.
- สรพงษ์ เกิดแก้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการไทยและการจัดการ, 3(1), 55-65.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.